

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Мая Миткова Игнатова
Институт по животновъдни науки-Костинброд

върху дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" по докторска програма "Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите", професионално направление ш. 6.3. „Животновъдство“ на тема: „ПРОУЧВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ОТПАДЪЧНИ ПРОДУКТИ ОТ ПРОИЗВОДСТВОТО НА БИОГОРИВА ПРИ ХРАНЕНЕТО НА ПРАСЕТА И ПИЛЕТА БРОЙЛЕРИ“, представен от ас. Мария Стефанова Тодорова, докторант на самостоятелна подготовка към Институт по животновъдни науки – Костинброд.

Представеният дисертационен труд е написан на 167 страници и включва 75 таблици, 10 фигури, осем приложения. Списъкът на използваната литература обхваща 201 източника. Научният труд е правилно структуриран по отношение на отделните раздели и отговаря на изискванията на ЗРАСРБ за докторска дисертация. Представени са три научни публикации, свързани с дисертационния труд като на две от тях ас. Тодорова е водещ автор.

Актуалност на разработвания проблем

Темата на дисертационния труд е актуална и дисертабилна. Проучваният проблем произтча от засиления интерес към биогоривата през последните години в световен мащаб, довел до увеличаване на производството на т. нар. енергийни култури – рапица, царевица, пшеница, което е свързано с получаване на големи количества вторични продукти като рапичен шрот и сух зърнен спиртоварен остатък. Използването на тези продукти при храненето на селскостопанските животни е възможност за заместване на скъпите протеинови източници в дажбите. Това обуславя необходимостта от детайлно проучване както на продуктите, така и на ефекта от изхранването им при различни вдове и категории животни. В този смисъл разработването на настоящата дисертация е от съществено значение както в научен, така и в практически аспект.

Оценка на литературния преглед

В прегледа на литературата са включени 201 публикации (по-голямата част от последните десет години) в областта на проведените от докторантката изследвания. Литературният преглед е разделен на няколко основни раздела. Разгледаните проблеми са представени многостранно и пълно. Като цяло литературният преглед говори за добра осведоменост на докторантката и умения за работа с научната литература.

Цел и задачи на изследванията

Целта на изследването е правилно формулирана, а поставените задачи гарантират изпълнението и.

Материал и методи на изследване

Изследванията са методически правилно поставени. Проведено е комплексно проучване, което включва осем експеримента – шест с прасета и два с пилета бройлери. В проучването са използвани общо 142 прасета и 600 пилета бройлери. Извършен е пълен кланичен анализ на 64 угоени прасета и 36 пилета. Направен е химичен анализ на използваните компоненти и фуражи, и физикохимичен анализ на *m. Longissimus dorsi* и *m. Semimembranosus* при прасета и на месо от гърди и бутче при пилета. Определен е общия холестерол в кръвен серум на опитните животни и птици. Направена е оценка на разходите на фураж за единица прираст. Съставени са рецепти за комбинираните фуражи, използвани в проучването. Направена е статистическа обработка на получените експериментални данни, което позволява убедително да се коментират получените резултати.

Прави впечатление разнообразието на използваните показатели, определяни и регистрирани в дисертационния труд, както и усвоените методики за извършване на отделните анализи, което трябва да се оцени като успех и едно от безспорните достоинства на дисертацията като цяло.

Оценка на резултатите от изследването

Материалът в този раздел е представен в няколко части, аналогични на тези в „Материал и методи на изследване“, което улеснява четенето.

В резултат на проведените изследвания е получена информация за химичния състав и хранителната стойност на изсушеното спиртоварско зърно с разтворим остатък от царевица и

пшеница (ИСЗРОц и ИСЗРОп), и рапичния шрот, използвани в експериментите, въз основа на което тези компоненти са включени в рецептите на опитните фуражи. Установени са конкретни граници, в които тези отпадъчни продукти успешно могат да участват в комбинираните фуражи за подрастващи и угоявани прасета, и пилета бройлери като заместват част от скъпо струващите белтъчни компоненти, без това да се отразява неблагоприятно върху продуктивността, здравословното състояние и качеството на месото.

Експерименталните данни са представени на много добро научно ниво, отразени в достатъчно на брой и добре направени таблици и фигури. Обсъждането и коментара на резултатите са коректни. Направени са сравнения с подобни изследвания на други автори. Друг съществен момент, който допринася за по-пълното изследване на поставения проблем и цялостното оформяне на дисертацията е анализа и оценката на получените резултати.

Изводи

Изводите отразяват основните резултати, получени в проучването. Формулирани са ясно и конкретно.

На основата на проведените научни изследвания и получените резултати са направени четири препоръки за практиката.

Заклучение

Представеният дисертационен труд по актуалност, обем, методически постановки, равнище на научно-изследователската работа, отговаря напълно на изискванията за дисертационна работа и заслужава висока оценка. Изключително добро впечатление прави стила на писане, представянето на материала и техническото оформление на работата, които говорят за един много добре подготвен, интелигентен млад учен.

Всичко това ми дава основание с пълна убеденост да дам своето **положително** становище по представения дисертационен труд. Препоръчвам на уважаемото Научно жури да присъди на ас. Мария Стефанова Тодорова образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите“, професионално направление ш. 6.3. „Животновъдство“.

10.08.2018 г.

Член на Научното жури:

/проф. д-р М. Игнатова/